

ONLAYN TA'LIM PLATFORMALARI AYOLLAR
UCHUN YANGI IMKONIYAT SIFATIDA

Kamolova Sarvinoz O'rol qizi

Alfraganus universiteti "Xalqaro munosabatlar"
yo'nalishi, 3-kurs talabasi

e-mail: kamolovasarvinoz1@gmail.com

Ilmiy rahbar: Muxamedov Asror Asadovich

Falsafa bo'yicha falsafa doktori, dotsent

ANNOTATSIYA Maqolada onlayn ta'lim platformalarining ayollar uchun yaratgan imkoniyatlari, ularning ta'limga kirish imkonini kengaytirishdagi roli, mehnat bozoriga ta'siri va ijtimoiy ahamiyati yoritilgan. Maqolada global tajriba hamda O'zbekiston konteksti tahlil qilinadi. Raqamli texnologiyalar orqali ayollar uchun ta'lim olishning moslashuvchan shakllari, xususan masofaviy o'qitish, bepul kurslar, sertifikat dasturlari va ko'nikma rivojlantirish imkoniyatlari keng yoritiladi. Shuningdek, mavjud to'siqlar va ularni bartaraf etish yo'llari haqida takliflar beriladi.

Kalit so'zlar: onlayn ta'lim, raqamli platformalar, ayollar, imkoniyat, ta'lim siyosati, masofaviy o'qitish, gender tengligi.

АННОТАЦИЯ В статье описывается концепция «зелёной экономики», её история и значение, роль в мире, а также меры, предпринимаемые Президентом Республики Узбекистан Шавкатом Мирзиёевым по переходу к «зелёной экономике». Также рассматриваются экологические проблемы, эффективное использование природных ресурсов, охрана окружающей среды и переработка отходов. Подробно описывается её роль в экономике и создаваемые ею преимущества.

Ключевые слова: экология, изменение климата, природа, переработка отходов, природные ресурсы

ABSTRACT This article describes the concept of green economy, its history and significance, its role in the world, and the measures taken by the President of the Republic of Uzbekistan, Shavkat Mirzoyoyev, to transition to a green economy. It also discusses environmental problems, the efficient use of natural resources,

environmental protection, and recycling. Its role in the economy and the benefits it creates are described in detail.

Keywords: *ecology, climate change, nature, recycling, natural resources*

KIRISH

So‘nggi yillarda raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi global ta‘lim tizimini tubdan o‘zgartirdi. Ayniqsa, **onlayn ta‘lim platformalari** dunyoning istalgan nuqtasidan ta‘lim olish imkonini yaratdi. Bu imkoniyat ko‘plab ijtimoiy guruhlar uchun — xususan **ayol-qizlar** uchun — yangi eshiklarni ochdi. Aksariyat holatlarda ayollar uchun ta‘lim olishga to‘siq bo‘ladigan omillar (transport, oilaviy majburiyatlar, iqtisodiy qiyinchiliklar) onlayn platformalar orqali kamaymoqda. Pandemiya davrida bu jarayon yanada jadallashdi. Endilikda ta‘limning rasmiy shakllari bilan bir qatorda **raqamli ta‘lim muhiti** ayollar uchun kasbiy ko‘nikmalarni oshirish, yangi kasb o‘rganish va yuqori ta‘lim olish imkonini bermoqda. ma‘lumotlariga ko‘ra, 2024-yilda onlayn ta‘lim orqali ta‘lim olayotgan ayollar soni jahon bo‘yicha 300 milliondan oshgan.

Tadqiqotlar ko‘rsatadiki, **raqamli ta‘lim** imkoniyatlari ayollarning ta‘limga kirishini sezilarli oshiradi. Masalan, platformalari orqali o‘qiyotganlarning 50% dan ortig‘ini ayollar tashkil qiladi. Bu, ayniqsa, rivojlanayotgan mamlakatlarda ta‘limga kirishdagi gender tafovutini kamaytirishda katta ahamiyatga ega.

ma‘lumotlariga ko‘ra, onlayn ta‘lim orqali ayollar STEM (fan, texnologiya, muhandislik, matematika) yo‘nalishlarida ham faol ishtirok etishni boshlagan. Bu ularning raqobatbardoshligini oshiradi, ish imkoniyatlarini kengaytiradi va iqtisodiy mustaqilligini kuchaytiradi.

O‘zbekistonda ham so‘nggi yillarda onlayn ta‘lim jadal rivojlanmoqda. Davlat va xususiy sektor tomonidan turli raqamli platformalar ishga tushirilgan, “Yoshlar ishlar agentligi” tomonidan ham masofaviy ta‘lim tizimini qo‘llab-quvvatlashga alohida e‘tibor berilmoqda. Ayollar uchun onlayn kurslar orqali kasb-

hunar o'rganish, xorijiy tillarni o'zlashtirish va oliy ta'lim olish imkoniyatlari kengaymoqda.

Onlayn platformalar geografik masofa va transport xarajatlarini yo'qotadi. Ayniqsa, qishloq joylardagi ayollar uchun bu katta imkoniyat yaratadi. Ular endilikda uyda o'tirgan holda dunyoning yetakchi universitetlari kurslariga qatnashishi mumkin. Ko'plab ayollar ta'limni oilaviy majburiyatlar tufayli yarim yo'lda to'xtatishga majbur bo'ladi. Onlayn ta'lim esa **moslashuvchan grafik** orqali bu to'siqni kamaytiradi. Bu ayollarning bilim olish va kasbiy rivojlanish jarayonida faol ishtirokini oshiradi. Onlayn kurslar yakunida beriladigan xalqaro sertifikatlar ayollarning **rezüme** va mehnat bozoridagi raqobatbardoshligini oshiradi. Ko'plab kompaniyalar bu sertifikatlarni tan olmoqda, bu esa ayollar uchun yangi ish imkoniyatlarini ochmoqda.

MUHOKAMA VA TAHLILLAR

Onlayn ta'lim platformalari ayollar uchun:

- iqtisodiy mustaqillikka erishish,
- yangi ko'nikmalar egallash,
- yuqori malakali ish joylariga kirish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Biroq, bu imkoniyatlar bilan birga qator muammolar ham mavjud:

- internet tarmog'iga kirish imkonining notengligi,
- raqamli savodxonlik darajasining pastligi,
- motivatsiya va vaqtni boshqarish ko'nikmalarining yetishmasligi,
- oilaviy stereotiplar va ijtimoiy bosim.

Ushbu muammolarni bartaraf etish uchun davlat siyosati, ta'lim muassasalari va IT sektori hamkorligi zarur.

XULOSA

- Onlayn ta'lim platformalari ayol-qizlar uchun:
- ta'limga kirish imkonini kengaytiruvchi,

- iqtisodiy va ijtimoiy faollikni oshiruvchi,
- gender tengligiga hissa qo'shuvchi kuchli mexanizmdir.

O'zbekistonda bu imkoniyatlardan to'liq foydalanish uchun:

1. Raqamli infratuzilmani yaxshilash, ayniqsa qishloq joylarda.
2. Ayollar uchun maxsus grant va bepul onlayn kurslar dasturlarini kengaytirish.
3. Raqamli savodxonlikni oshiruvchi dasturlarni joriy etish.
4. Ayollarni IT va STEM yo'nalishlariga rag'batlantiruvchi motivatsion loyihalarni ko'paytirish zarur.

TAVSIYALAR

- I. Ayollar uchun maxsus onlayn ta'lim platformalarini yaratish va rivojlantirish.
- II. Xalqaro hamkorlik orqali bepul sertifikatli kurslar sonini ko'paytirish.
- III. Mahalliy tillarda (o'zbek, qoraqalpoq va h.k.) kurslar yaratish.
- IV. Oilaviy majburiyatlarga moslashgan moslashuvchan o'quv grafiklarini keng targ'ib qilish.
- V. Onlayn ta'limni oliy ta'lim tizimiga integratsiya qilish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. UNESCO. "Global Education Monitoring Report 2024".
2. World Bank. "Digital Education and Gender Equality", 2023.
3. Coursera. Annual Impact Report 2024.
4. Udemy. Education Statistics, 2024.
5. O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi. Raqamli ta'lim siyosati hisobotlari.
6. edX. Global Enrollment Data 2024.